

Diergeneeskundige zorg als vitaal proces

Tijdens de coronacrisis heeft de overheid in het voorjaar van 2020 een aantal cruciale beroepen aangewezen. Deze beroepen houden volgens de overheid de samenleving draaiende tijdens de COVID-19-uitbraak. Ouders of verzorgenden in deze beroepsgroepen konden tot en met juli 2020 gebruik maken van noodopvang voor kinderen. Bovendien krijgen bepaalde zorgmedewerkers en leraren bij beperkingen in testcapaciteit voorrang bij het testen op corona.

Dierenartsen die diensten verlenen aan de voedselketen zijn ook aangewezen als cruciaal beroep. Dierenartsen in andere sectoren niet. De KNMvD is van mening dat diergeneeskundige zorg in zijn geheel moet worden aangemerkt als vitaal proces. Op die manier zijn alle dierenartsen en paraveterinairers aangewezen als cruciaal beroep.

Maatschappelijke positie dierenartsen

Alle dierenartsen zijn, ongeacht in welke sector zij werkzaam zijn, een integraal onderdeel van de globale gezondheidszorg. De gezondheid van mens, dier en milieu zijn immers onlosmakelijk met elkaar verbonden (One Health). Naast hun zorg voor de gezondheid en het welzijn van dieren, spelen ze een sleutelrol bij het voorkómen en beheersen van (zoönotische) infectieziekten en het borgen van de voedselveiligheid.

In deze context hebben de Wereldiergezondheidsorganisatie (OIE) en de World Veterinary Organization een aantal essentiële [veterinaire taken](#) aangewezen. Overheden moeten te allen tijden zorgen dat:

- Nationale en regionale veterinaire inspectiediensten toezicht kunnen houden op de veterinaire volksgezondheid.
- Alleen gezonde dieren en bijbehorende dierlijke producten in de voedselketen komen om voedselveiligheid te garanderen.
- Het uitvoeren van diergeneeskundige noodhulp mogelijk blijft.
- Preventieve diergeneeskundige zorg, zoals vaccinaties tegen ziekten met een belangrijke impact op de volksgezondheid of de economie, gecontinueerd wordt.
- Belangrijke veterinaire onderzoeksactiviteiten doorgang kunnen vinden.

Criteria voor vitale processen

De Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV) heeft een aantal [processen](#) aangewezen die zo essentieel zijn voor de Nederlandse samenleving dat uitval of verstoring tot ernstige

maatschappelijke ontwrichting leidt en een bedreiging vormt voor de nationale veiligheid. Personen die in deze sectoren werkzaam zijn, hebben in dat opzicht een cruciaal beroep. Voor het aanwijzen van vitale processen hanteert de NCTV drie [impactcriteria](#). De NCTV kijkt naar de economische, fysieke en de sociaal maatschappelijke gevolgen die het wegvallen van een bepaalde infrastructuur in Nederland heeft. Het wegvallen van de veterinaire infrastructuur heeft zowel fysieke, als sociaal maatschappelijk én economische gevolgen:

1. *Fysieke gevolgen*

Van alle opkomende infectieziekten in de wereld heeft 75% een [dierlijke oorsprong](#). De impact van een zoönotische pandemie, zoals COVID-19, is enorm en leidt tot ziektelast en sterfte onder mensen. Dierenartsen zijn onmisbaar in het vroegtijdig opsporen van deze infectieziekten (early warning). Het wegvallen van de veterinaire infrastructuur tijdens een pandemie zorgt ervoor dat monitoring en opsporing van deze infectieziekten in dierpopulaties stagneert. Dit brengt een groot risico met zich mee voor ongedetecteerde verspreiding binnen dierpopulaties met alle gevolgen van dien, zowel voor dier-als volksgezondheid.

2. *Sociaal maatschappelijke gevolgen*

De [positie van dieren](#) in de Nederlandse samenleving is de afgelopen 25 jaar veranderd. De Wet Dieren kent aan dieren, als wezens met gevoel, een intrinsieke waarde toe. Op basis daarvan hebben we een generieke zorgplicht voor dieren. Naast dieren in de veehouderij leven er in Nederland ook 450.000 paarden en meer dan 30 miljoen gezelschapsdieren. Veel mensen beschouwen hun gezelschapsdieren als een onderdeel van het gezin. Door het wegvallen van de veterinaire zorg voor gezelschapsdieren ontstaat een risico op maatschappelijke ontwrichting.

3. *Economische gevolgen*

Het wegvallen van de veterinaire infrastructuur heeft ook economische gevolgen, onder meer als essentieel onderdeel van de dierlijke productieketen en de export van dierlijke producten (met een [waarde 11 miljard euro](#)). De economische waarde van de [gezelschapsdieren-](#) en [paardensector](#) wordt gezamenlijk ingeschat op 3,5 miljard.

De NCTV wijst een sector als vitaal aan wanneer het wegvallen effect heeft op minstens één van de drie impactfactoren en bovendien voldoet aan het criterium van cascade gevolgen: uitvallen heeft als gevolg dat minimaal twee andere sectoren uitvallen. De KNMvD is van mening dat de veterinaire infrastructuur voldoet aan deze criteria. Ten aanzien van de cascade kan worden aangemerkt dat naast de veehouderij, onder andere de slachthuizen, de paardensector, de gezelschapsdierensector, en bijvoorbeeld het wetenschappelijk onderzoek met proefdieren afhankelijk zijn van dierenartsen. Bij het wegvallen van de veterinaire infrastructuur, vallen dus ook deze sectoren uit.

Dierenartsen zijn algemeen bevoegd

Hoewel praktiserende dierenartsen in Nederland vaak actief zijn in een bepaalde discipline, zoals paarden, landbouwhuisdieren of gezelschapsdieren, zijn alle dierenartsen van rechtswege algemeen bevoegd. Dat houdt in dat dierenartsen indien noodzakelijk in andere sectoren kunnen worden ingezet. Daarbij is ondersteunend personeel, zoals paraveterinair, in de dierenartsenpraktijk onmisbaar voor het uitvoeren van diergeneeskundige zorg. Dit geldt voor zowel de gezelschapsdieren-, als ook de paarden- en landbouwhuisdierenpraktijk. Daarom is het raadzaam om de diergeneeskundige zorg in zijn geheel aan te wijzen als een vitaal proces.